

بی‌پرده با منظور؛ از مولدسازی تا برنامه هفتم

رونق هوش مصنوعی از اقبال به فناوری متاورس کاسته اما نمی‌توان رشد بازار آن را انکار کرد

رشد سالانه ۴۸ درصدی و استفاده نیم میلیارد نفر در انتظار متاورس

برخی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان با تصمیمات عجولانه دانشگاه و وزارت آموزش و پرورش وضعیت عجیبی دارند

بازی باخت-باخت برای دانشجویان معلمان

۱۰ پیشنهاد برای افزایش مشارکت مردم در اقتصاد دانشگاه

محسن علوی فرد معاون دفتر تحلیل و نظارت بر امور اقتصادی و زیربنایی هیات‌موسس دانشگاه آزاد اسلامی

تحقق وقف و جاری‌سازی امور خیریه که از آموزه‌های دینی و روابط انسانی متعالی نشأت گرفته بوده و همواره جایگاه ارزشمندی در جوامع داشته و هدگذاری این مساله اجتماعی تامين مالي و حل بسیاری از مشکلات بوده است. بر این اساس همانند با سایر فعالیت‌های مردمی بعد از انقلاب اسلامی، دانشگاه آزاد در سال‌های ابتدای تاسیس خود از این ظرفیت عظیم مردمی بهره قابل قبولی جست و اراضی و امکانات فراوانی در آن برهه زمانی به دانشگاه اهدا شد، اما با گذشت زمان و تغییر در نوع نیازهای دانشگاه، نوع کمک‌های خیران هم تغییر ماهیت داده و در نهایت ارتباط خیران و دانشگاه کم‌رنگ شده است. اکنون با توجه به اهمیت موضوع در سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری (پند ۵-۷) و نقشه جامع علمی کشور (اقدام ملی شماره ۷ از راهبر کلان ۶) و سیاست‌ها و ضوابط ارتقای مشارکت خیران و واقفان در پیشرفت حوزه علم و فناوری مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین تاکید سند تحول و تعالی دانشگاه آزاد، ضرورت دارد این امر در اولویت قرار گیرد تا دانشگاه با بهره‌گیری از آن بتواند سهم قابل قبولی را از این طریق جذب کند. لذا در این راستا به بررسی وضعیت خیران در دانشگاه‌های مختلف داخل و خارج کشور پرداخته شده است تا ضمن مرور تجربیات، راه‌حل‌هایی در جهت گسترش مشارکت عموم مردم در امر آموزش و پژوهش و حوزه آموزش عالی ارائه شود.

وقف و خیران در دانشگاه‌های ایران

امور خیران و وقف در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری زیر نظر یک ستاد در حوزه وزارتی و به‌منظور پیشرفت و تعالی نظام آموزش عالی و کمک به گسترش زیرساخت‌های علم و فناوری کشور و کاهش وابستگی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری به بودجه عمومی، بهره‌مندی از ظرفیت نیکوکاران، خیران و دوستداران دانش و حامیان مردمی آموزش فعالیت می‌کند و در سال ۱۳۹۴ بنیاد حامی خیران در قالب تشکل‌های مردم نهاد در دانشگاه‌های دولتی مانند دانشگاه تهران و علامه طباطبایی (ره) به ثبت و رسمیت یافته است. بنیاد حامیان دانشگاه تهران توانسته در سال ۱۴۰۰ مشارکت ۱۲۳ نفر را در امور نیکوکارانه شامل پرداخت کمک هزینه آموزشی و پژوهشی، حمایت مالی از کارآفرینی، اعطای بن خرید کالاها، اسامی، حمایت مالی از درمان و سلامت دانشجویان، کمک به احداث، نوسازی و تجهیز ساختمان‌ها و... را جذب کند. بنیاد حامیان دانشگاه علامه طباطبایی در چهار محور، شناسایی و کمک به دانشجویان بی‌بضاعت و کم‌بضاعت، توسعه زیرساخت‌های دانشگاه نظیر خوابگاه، دانشکده، جذب خیران دغدغه‌مند و خوشنام و ترویج فرهنگ کارهای خیر و عام‌المنفعه فعالیت می‌کند.

وقف در دانشگاه‌های جهان

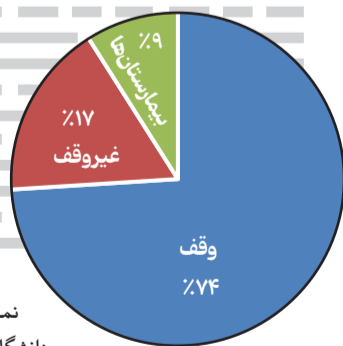
درحال حاضر اکثر دانشگاه‌های بزرگ و معروف جهان موقوفات گسترده‌ای دارند که این موقوفات بخش بزرگی از سرمایه دانشگاه را تشکیل می‌دهند. دو دانشگاه هاروارد و استنفورد به عنوان نمونه مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

دانشگاه هاروارد

موقوفه هاروارد، بزرگ‌ترین دارایی مالی دانشگاه برای حمایت از مأموریت‌های آموزشی و پژوهشی است که هر سال بخشی از آن برای حمایت از دانشگاه اختصاص می‌یابد و مقدار زیادی از منابع برای نسل‌های آینده باقی خواهد ماند. موقوفه در سال مالی ۲۰۲۱، مبلغ ۲ میلیارد دلار و در سال ۲۰۲۲، مبلغ ۱٫۲ میلیارد دلار (معادل یک‌سوم بودجه سال) به دانشگاه کمک مالی کرده است. بازده این موقوفه در ۱۴۰۰ صندوق سرمایه‌گذاری شده است و باید طبق شرایط تعیین شده توسط اهداکننده و برای حمایت از هدف تعیین شده، هزینه شوند.

دانشگاه استنفورد

یکی از مهم‌ترین عوامل موثر بر حفظ دانشگاه استنفورد، وقف است که شامل بیش از ۷۳۰۰ بودجه فردی است که توسط اهداکنندگان ایجاد شده و از اعضای هیات علمی، تحقیقات، کمک‌های مالی و بسیاری از زمینه‌های دیگر حمایت می‌کند. در سال مالی ۲۰۲۲ مبلغ ۱٫۵ میلیارد دلار، حدود ۲۱ درصد کل هزینه‌های عملیاتی دانشگاه از محل موقوفه‌ها تامین شده که برای آموزش، یادگیری و تحقیق در طیف گسترده‌ای از رشته‌ها از جمله هنر، علوم انسانی، علوم اجتماعی، علوم، مهندسی، حقوق، پزشکی، بازرگانی و... هزینه شده است. وجوه موقوفه ۷۴ درصد درآمد‌های دانشگاه را تشکیل می‌دهد.

نمودار ۱: ترکیب درآمد‌های دانشگاه استنفورد در سال مالی ۲۰۲۲

انگیزه‌های وقف در دانشگاه‌های کشور آمریکا

درحال حاضر دانشگاه‌های کشور آمریکا در جذب منابع مالی از طریق مشارکت اجتماعی و وقف موفق عمل کرده‌اند. یکی از علل مهم این موفقیت این است که دانشگاه‌های آمریکا به خوبی توانسته‌اند ارزش آموزش عالی و تاثیر آن بر درک و حل چالش‌های جهانی را مطرح و در ذهن بسیاری از افراد و شرکت‌ها، وقف را به عنوان یک سرمایه‌گذاری برای آیندگان تبیین نمایند و همچنین ساختار مدیریتی دانشگاه‌ها به افراد و سازمان‌های واقف اطمینان می‌دهد که آن منابع به درستی مورد استفاده قرار خواهند گرفت و به اهداف از پیش طراحی شده، خواهند رسید.

راهکارهای گسترش مشارکت‌های مردمی در دانشگاه‌های آزاد

با مرور بررسی مشارکت‌های مردمی و خیران در دانشگاه‌های داخل و خارج از کشور و جایگاه این مولفه در اسناد بالادستی و سند تحول و تعالی دانشگاه آزاد و تجربیات گرانمای دانشگاه کسب شده در جذب و جلب نظر مردم در

دهه اول تاسیس، می‌توان از این مسیر برای نیل به اهداف دانشگاه در سند توسعه و تعالی استفاده کرد. با بررسی منابع علمی عوامل اعتماد خیر به فرد یا سازمان در جهت اقدام به واگذاری اموال خود، آگاهی و شناخت خیر و واقف نسبت به نیاز و ماندگاری نام آنها، بیشترین تاثیر را در افزایش میزان وقف و خیریه دارد. لذا ضروری است دانشگاه با نگاه علمی و اجتماعی تکیه بیشتری روی این عوامل داشته باشد تا بتواند خیران را برای مشارکت بیشتر ترغیب کند. امور خیران و مشارکت‌های مردمی دانشگاه آزاد در استان‌ها به دلیل چالش‌ها و مشغله اجرایی فراوان و گوناگون، کم‌رنگ شده و سامانه یکپارچه خیران و واقفان در واحدهای دانشگاهی وجود ندارد و تجربیات و درس‌آموخته‌های گرانمای دانشگاه در این مسیر مستندسازی نشده است و اکنون برخی خیران بر عدم نیاز دانشگاه به مشارکت آنان اعتقاد داشته و حتی در مواردی انتظار کمک دارند و عملکرد دانشگاه در مقابل شروط خیران شفاف نیست. لذا در جهت گسترش و بهره‌گیری از این ظرفیت سیاست‌های ذیل پیشنهاد می‌شود:

۱. متولی در استان‌ها (مسئول داوطلبانه) ترجیحا تاسیس شعب بنیاد‌هایی در قالب موسسات مردم‌نهاد و شفاف‌سازی فرآیندها و بروکراسی‌های اداری در تسهیل مشارکت خیران و تبیین اهمیت مشارکت خیران به استان‌ها و افراد دست‌اندرکار و آموزش متولیان در جهت توانمندسازی
۲. شفاف‌سازی و به‌روزرسانی اولویت‌بندی نیازهای واقعی (مادی و معنوی) استان‌ها و انتقال آن به جامعه خیران
۳. شناسایی خیران منطقه و ارتباط موثر با آنان و ایجاد حس اعتماد و باور در خیران با مستندسازی، رسیدگی به نیازها و شفافیت در عملکرد مالی و ارائه گزارش به خیران و واقفان (جلب اعتماد) و ارائه گزارش مستمر و منظم از عملکرد موقوفات به اهداکنندگان
۴. هدایت خیران برای مشارکت در توسعه دانش و علم با تاسیس صندوق خیران و واقفان کارآفرینی و حمایت از فعالیت‌های دانش‌بنیان و صندوق نیکوکاری برای حمایت و بورسیه دانشجویان کم‌توان مالی
۵. برگزاری مراسم تجلیل سالانه از خیران و واقفان دانشگاه و دعوت از آنان برای حضور در دانشگاه جهت آشنایی خیران با محیط و هویت بخشی به خیران و واقفان با اعطای نشان‌های ملی
۶. تقویت رسانه دانشگاه و تولید محتوا در جهت شناساندن نیازهای واحدهای دانشگاهی و بخش آن در شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها و عضویت ریاست صداوسیما در مجمع خیران دانشگاه
۷. شناسایی خیران و واقفان ایرانی خارج از کشور با استفاده از ظرفیت واحدهای برون‌مرزی دانشگاه و مطالعه برای شناسایی اعتبارات خیریه‌های بین‌المللی و تلاش برای جذب آن
۸. استفاده از ظرفیت اعضای هیات علمی و دانشجویان در برنامه‌های خیران برای تحول این بخش
۹. عضویت خیران و واقفان برجسته در هیات‌انامه‌های استانی دانشگاه
۱۰. تسویق خیران و واقفان برای مشارکت در بیمارستان‌های دانشگاه با توجه اهمیت آنان به حوزه سلامت

علی سروری مجد، قائم مقام رئیس دانشگاه آزاد و علیرضالادن مقدم، رئیس دانشگاه آزاد واحد یادگار امام خمینی (ره) از مجموعه‌های آموزشی، آزمایشگاه‌ها، مزرعه آموزشی، دامداری، پرورش گل و گیاه و سایر بخش‌های دانشگاه آزاد واحد چالوس بازدید کردند. سروری مجد در این بازدید با بیان اینکه دانشگاه ستراستاز اشتغال دانشجویان است، گفت: «دانشجویان تا پیش از این در فضایی منزوی و جدا از صنعت درحال تحصیل بودند. دانشگاه آزاد با راه‌اندازی طرح «پویش» و رویدادهایی همانند عصر امید، صدا رو... توانست این انزوا را بشکند.» وی اظهار کرد: «واحدهای دانشگاه آزاد باید مراکز پژوهشی و کارخانه‌ای داشته باشند تا دانشجویان بتوانند آموخته‌های نظری خود

خبر دانشگاه آزاد پست‌رسان اشتغال دانشجویان است

راد در عرصه عمل انجام دهند. اساسا در مدل جدید دانشگاهی دیگر امکان تربیت دانشجو بدون کارخانه وجود نخواهد داشت. «قائم مقام رئیس دانشگاه آزاد بر راه‌اندازی سزهای نوآوری خصوصا در صنعت گردشگری در استان مازندران تاکید کرد. در ادامه علیرضالادن مقدم نیز خاطرنشان کرد: «با توجه به موقعیت جغرافیایی منطقه چالوس ایجاد مدارس عالی مهارتی و برگزاری دوره‌های کوتاه مدت به منظور کسب درآمد‌های غیر شهری‌ای از ضروریات است. «لازم به ذکر است سروری مجد و هیات همراه در بدو ورود با حضور در مزار شهدای گمنام دانشگاه آزاد واحد چالوس ضمن قرائت فاتحه و ادای احترام به مقام شهدا با آرزوهای امام راحل و شهدا تجدید میثاق کردند.

خبر رشد ۵ برابری درآمدزایی شبکه آزمایشگاهی دانشگاه آزاد

عبدالله محمدی، مدیرکل شبکه پژوهشی و آزمایشگاهی دانشگاه آزاد در گفت‌وگو با ایستک‌نیوز با بیان اینکه مهم‌ترین مشخصه شبکه آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی گستردگی آن است، اظهار کرد: «شبکه آزمایشگاهی دانشگاه آزاد علاوه بر اینکه در جای جای کشور گسترده شده از تنوع تجهیزاتی بسیار خوبی نیز برخوردار است. این تجهیزات متناسب با توانمندی‌ها در کل کشور توزیع شده است.» وی با اشاره به اینکه در حال حاضر بیش از ۸۲ هزار دستگاه و تجهیزات در کل کشور داریم ادامه داد: «تجهیزات ما به‌روز و پیشرفته هستند ضمن اینکه ما در شبکه بزرگ دانشگاه آزاد بیش از هفت هزار و ۴۰۰ آزمایشگاه داریم که در واحدهای مختلف دانشگاه مستقر شده است.» محمدی تصریح کرد: «مدیریت شبکه‌ای و ارتباط بین آزمایشگاه‌های دانشگاه آزاد در سراسر کشور دیگر مشخصه این شبکه جهت اینکه صرفا در یک مکان مستقر هستند یا تنها از چند واحد محدود تشکیل شده‌اند ممکن است این ویژگی رانداشته باشند.» وی استانداردهای آزمایشگاهی دیگر شبکه آزمایشگاهی دانشگاه آزاد دانست و گفت: «تمام تلاش ما بر این مهم استوار است که استان‌های ما به سمت استانداردسازی آزمایشگاه‌ها حرکت کنند و از سازمان ملی تایید صلاحیت (NACI) استاندارد‌های لازم را اخذ کنند.» مدیرکل شبکه پژوهشی و آزمایشگاهی دانشگاه آزاد خاطرنشان کرد: «خوشبختانه در طول دو سال اخیر ۹ آزمایشگاه ما در دانشگاه آزاد موفق به اخذ استاندارد ISO۱۷۰۲۵ شده‌اند و براساس فرآیندهای استاندارد حرکت می‌کنند؛ چراکه صنعت هم به دنبال این موضوع است تا نمونه‌اش را به آزمایشگاهی بدهد که از یک مرجع تایید صلاحیت مجوز داشته باشد.» وی ادامه داد: «دانشگاه آزاد همچنین از آزمایشگاه‌هایی برخوردار است که معتمد سازمان محیط زیست هستند و تعداد این آزمایشگاه‌ها در حال حاضر هفت مورد و ما را قانع نمی‌کند.»